

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 września 2015 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził od pozwanego (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz E. M. kwotę 534,12 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2014 roku do dnia zapłaty (pkt I), w pozostałej części powództwo oddalił (pkt II), zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 765,09 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III) (wyrok – 136; uzasadnienie – k. 144 – 155).

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona powodowa, zaskarżając go w części oddalającej powództwo co do kwoty 317,38 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty oraz w części orzekającej o kosztach postępowania, tj. objętej punktem 3 wyroku.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów:

1. postępowania które miało wpływ na wynik sprawy, tj. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, nie zaś swobodną ocenę materiału dowodowego w postaci zeznań powódki oraz ustaleń biegłego. Polegającą na błędnym przyjęciu, że koszty własne powódki w postaci kosztów podstawienia pojazdu zastępczego oraz pracy pracownika zatrudnionego przez powódkę, należy wyodrębnić ze stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego, aby w ten sposób uzyskać uzasadnioną stawkę najmu pojazdu w niniejszej sprawie.
2. postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie, że koszt podstawienia pojazdu zastępczego i koszt zatrudnienia pracownika są odrębnymi częściami składowymi szkody poniesionej przez poszkodowanego, podczas gdy w istocie są to koszty, które powódka ponosi w ramach prowadzenia swojej działalności przedsiębiorca.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w części oddalającej powództwo (pkt 2 wyroku) oraz w części rozstrzygającej o kosztach procesu (pkt 3 wyroku) poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki również kwoty 317,38 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 28 lutego 2014 roku do dnia zapłaty, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
2. zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w S. kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu według norm prawem przepisanych;
3. względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji (apelacja – k. 161 – 166).

W odpowiedzi na apelację powódki pozwany wniósł o jej oddalenie jako całkowicie bezzasadnej i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji, według norm przepisanych (odpowiedź na apelację – k. 184 – 185).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki zasługiwała na uwzględnienie, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku w zakresie roszczenia głównego oraz kosztów procesu. Rację ma skarżąca podnosząc zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, nie zaś swobodną ocenę materiału dowodowego w postaci zeznań powódki oraz ustaleń biegłego, a polegającą na błędnym przyjęciu, że koszty własne powódki w postaci kosztów podstawienia pojazdu zastępczego oraz pracy pracownika zatrudnionego przez powódkę, należy wyodrębnić ze stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego, aby w ten sposób uzyskać uzasadnioną stawkę najmu pojazdu w niniejszej sprawie.

Z niekwestionowanych i niewadliwych ustaleń Sądu Rejonowego wynikało, że w dniu 10 grudnia 2013 roku w wyniku kolizji drogowej uszkodzeniu uległ samochód osobowy marki R. (...) o nr rej. (...), stanowiący współwłasność R. B. i M. D.. Sprawca kolizji posiadał umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartą z pozwanym (...) spółką akcyjną w W.. Szkoda została zgłoszona pozwanemu w dniu 11 grudnia 2014 roku. Na skutek kolizji uszkodzeniu uległy tylny błotnik lewy i zderzak tylny. Sąd Rejonowy przyjął na podstawie zeznań poszkodowanego, że pojazd był wykorzystywany do dojazdów do pracy oraz celem załatwienia bieżących spraw, jak zakupy lub wizyta u lekarza. Ponadto ani poszkodowany ani jego żona nie dysponowali żadnym innym środkiem transportu. Po zdarzeniu z dnia 10 grudnia 2013 roku R. B. nie użytkował uszkodzonego pojazdu, odstawiając go w dniu 14 grudnia 2013 roku do salonu (...) w C. przy ul. (...), gdzie miała być wykonywana naprawa, rozliczana bezgotówkowo. W dniu 9 stycznia 2014 roku R. B. wynajął odpłatnie od powódki E. M. na czas naprawy samochód zastępczy marki O. (...) bez limitu kilometrów z uwzględnieniem stawki czynszu za 1 dobę najmu w wysokości 184,50 złotych brutto (150,00 zł netto). Poszkodowany umówił się z powódką, że rozliczenie czynszu najmu nastąpi w sposób bezgotówkowy, gdyż miał być pokryty z OC sprawcy szkody.

W zakresie stawki dziennej przyjętej w umowie najmu, należy przypomnieć, iż odszkodowanie obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego, przy czym pojęcie ekonomicznie uzasadnione wydatki to podobnie jak w przypadku kosztów naprawy koszty ustalone według cen występujących na lokalnym rynku usług. Zatem przedmiotem badania jest, czy poniesione przez poszkodowanego koszty wynajmu samochodu odpowiadają cenom stosowanym przez usługodawców na lokalnym rynku. Jednocześnie została odrzucona koncepcja cen średnich przy ustalaniu wysokości odszkodowania. Przyjęcie cen przeciętnych (niezależnie od samej metody ich wyliczania, która może być zróżnicowana) dla określenia wysokości przysługującego poszkodowanemu odszkodowania, nie kompensowałoby w konsekwencji poniesionej przez poszkodowanego szkody, gdyby ceny przyjęte w warsztacie naprawczym były wyższe niż ustalone w określony sposób ceny przeciętne. Trzeba jeszcze dodać, że określanie kosztów naprawy samochodu wyłącznie przy uwzględnianiu ceny przeciętnej prowadzić mogłoby do spornej relatywizacji w zakresie ustalenia wysokości odszkodowania należnego poszkodowanym posiadaczom pojazdów mechanicznych. Różne mogą być przeciętne metody obliczania takich cen przeciętnych i to w doniesieniu do poszczególnych usług naprawczych oferowanych na rynku (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 13 czerwca 2003 roku, w sprawie sygn. akt III CZP 32/03, opubl. OSNC 2004/4/51).

W toku postępowania sądowego strona pozwana zgłosiła dowód z opinii biegłego na okoliczność ustalenia dobowej stawki czynszu najmu pojazdu zastępczego w klasie uszkodzonego samochodu marki R. (...) występującej na lokalnym rynku w miejscu zamieszkania poszkodowanego w szkodzie nr (...) z dnia 10 grudnia 2013 roku z uwzględnieniem procesu likwidacji szkody, warunków przedmiotowej umowy wynajmu pojazdu zastępczego marki O. (...), zarówno z opcją podstawienia pojazdu do klienta i jego odbioru, jak i bez tej opcji (postanowienie - k. 67) Biegły sądowy we wnioskach sporządzonej opinii wskazał, iż dobową stawkę czynszu najmu pojazdu zastępczego pojazdu klasy A w okresie zima (...) według stawek obowiązujących na rynku lokalnym zawiera się w przedziale 80 – 196,80 złotych brutto. Jednocześnie biegły podniósł, iż w wypożyczalniach sieciowych należy zapłacić kaucję w wysokości 500,00 złotych do 1.000,00 złotych, a płatności odbywają się z reguły „z góry, za cały czas najmu”.

Opierając się na opinii biegłego sądowego zasadnie zatem Sąd Rejonowy przyjął, biorąc pod uwagę warunki najmu przedmiotowego auta tj. brak kaucji, cesja opłaty za najem, możliwość swobodnego dysponowania pojazdem, koszt podstawienia/odebrania samochodu zastępczego, że uzasadniona stawka czynszu za ten najem powinna należeć do górnych wartości wskazanego przedziału stawek za najem pojazdu w klasie A. Jednocześnie prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął, iż stawka najmu dobowego w zamian za pojazd uszkodzony w klasie A zastosowana przez powódkę i wynosząca 184,50 złotych brutto była niższa niż maksymalna istniejąca stawka na rynku lokalnym poszkodowanego ustalona w okresie zaistnienia przedmiotowej szkody i wynosząca 196,80 złotych brutto (160,00 złotych netto).

Sąd Okręgowy jednakże nie podzielił stanowiska Sądu Rejonowego, który błędnie przyjął, że koszty własne powódki w postaci kosztów podstawienia pojazdu zastępczego oraz pracy pracownika zatrudnionego przez powódkę, należy wyodrębnić ze stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego, aby w ten sposób uzyskać uzasadnioną stawkę najmu

pojazdu w niniejszej sprawie. Zasadnicze znaczenie decydujące o tym czy stawka zastosowana przez powódkę mogła zostać uznana za ekonomicznie uzasadnioną jest jej wysokość mieszcząca się w zakresie stosowanych na rynku lokalnym, nie zaś to co wchodzi w skład skalkulowanej przez powódkę stawki. W przypadku, gdyby koszt najmu w niniejszej sprawie był rażąco wygórowany można byłoby zastanawiać się nad tym, czy aby dostarczenie auta zastępczego do C. z odległego R. mieści się w granicach uzasadnionych kosztów najmu i jednocześnie nie wpływa na podwyższenie stawki najmu. Natomiast jeśli stawka najmu mieści się w przedziale stawek rynkowych stosowanych na rynku lokalnym, to nie ma podstaw do ingerencji w jej elementy składowe.

W konsekwencji, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony w pkt 1 wyrok w ten tylko sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 851,50 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2014 roku do dnia zapłaty.

Na skutek zmiany rozstrzygnięcia odnośnie należności głównej, zmianie podlegało rozstrzygnięcie w zakresie kosztów procesu w postępowaniu przed Sądem I instancji. Mając na uwadze, iż pozwany przegrał sprawę w całości zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu winien ponieść koszty w kwocie 1.365,17 złotych. Na kwotę tę złożyły się: opłata stosunkowa od pozwu w kwocie 43,00 złote, 17,00 złotych opłata skarbową od pełnomocnictwa, 180,00 złotych wynagrodzenie pełnomocnika powódki będącego adwokatem, wydatki związane z przeprowadzeniem dowodów z opinii biegłego sądowego w kwocie 983,08 złotych i 142,09 złotych tytułem zwrotu kosztów podróży świadka R. B.) Zatem należna powódce od pozwanego kwota z tytułu zwrotu kosztów procesu sprowadza się do kwoty 1.365,17 złotych (sprostowana na podstawie art. 350 § 1 k.p.c. postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 6 maja 2016 roku, sygn. akt XIII Ga 1085/15).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzając od pozwanego na rzecz powódki kwotę 90,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wynagrodzenie pełnomocnika powódki będącego radcą prawnym zostało ustalone zgodnie z § 2 ust. 1 i § 6 pkt 2 oraz § 2 ust. 1 i § 6 pkt 2 w związku z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 z późn. zm.).